

LA ESPERO

ORGAN FÖR ESPERANTO-
RÖRELSEN I SVERIGE

UTGIVEN AV GEFLE
ESPERANTOFÖRENING

N:o 5.
Juni 1913.

Redaktör:
R. PEHRSSON

Ansvarig utgivare:
W. WAHLUND

Lösnummer 10 öre.
Årsprenumeration 1:20 kr.
Annonspis 5 öre pr mm.

Tulsveda Esperanto- tago en Gefle.

Programo.

Sabaton la 5:an.

- Malfermo de ekspozicio de esperanto-
tagoj.
Akcepto de la fremdaj esperantistoj
ĉe vagonaroj kaj boatoj.

Dimanĉon la 6:an.

- 10 h. Malferma kunsido.
11 h. Matenmanĝo.
1 h. Jarkunsido de S. E. F.
3,30 h. Ekskurso al Furuvik. (Ob-
servu! de la suda stacio de
Gefle.)
4 h. Komuna tagmanĝo de
»Fredriksro», Furuvik.
6,46 h. (Eventuale). Daŭrigo al
Älvkarleö. Reveturo 10,10.

Lundon la 7:an.

- 11 h. Labora kunsido.
12,30 h. Kaftrinko.
1 h. Labora kunsido.
5 h. Vizito al vidindaĵoj de la
urbo.
8 h. Adiaŭa festo en restoracio
»Strömdalen». Supeo. Tea-
trajo: »Utilo de Esperanto.»

Prezentante la definitivan, iom ŝanĝitan programon de la Esperanto-
tago, ni sincere ripetas nian in-
viton al ĉiuj samideanoj per sia
partopreno alhelpe al la sukceso de
tiu grava okazaĵo por la sveda Es-
perantomovado kaj deziras al ĉiu
koran bonvenon al nia urbo.

El la programo ni speciale aten-
tigas pri la ekskurso al Furuvik.
La bela, vasta parko, kiun ĉiudi-

manĉe en la somero vizitas multaj
centoj da homoj, certe prezentos
tiun ĉi tagon ankoraŭ pli viglan
kaj imponan popolvivon ol ordinare,
ĉar ekskurso estos ankaŭ aranĝata
tien de la samtempa konferenco de
»blåbandisterna». Se sufiĉa nombro
de la partoprenantoj tion deziras,
la ekskurso estos daŭrigata al Furu-
vik, kie la famaj akvofaloj kun la
grandiozaj konstruaĵoj por ĝia eks-
pluatado estos vizitataj. La kong-
reson finos »adiaŭa» festo vespere
en la lundo en la restoracio »Ström-
dalen», proksime de la bela urba
ĝardeno.

Ĉiuj kunsidoj okazos en la ejo de
»K. F. U. M.» (Kristana Unuiĝo de
Junaj Viroj), kie ankaŭ la ekspozic-
io estos aranĝata. Tiu certe estos
neordinare riĉenhava, precipe dank'
al s-ro G. H. Backman, kiu afable
promesis meti sian riĉan kolekton
al dispono.

La kotizo estas 2: — kr. kaj la
kongresa karto estas mendebla ĉe
s-ro J. Helsing, Gefle.

Speciala komitato estas elektita
por akcepti la fremdajn vizitantojn,
kiuj tial estas petataj sciigi nin
pri la tempo de sia alveno.

La organiza komitato.

Kursen

mäste på grund av det begränsade
utrymmet sparas till nästa nummer.
Red.

Samideanoj!
Abonu "La Espero"

La Esperantista vojaĝo al Lappland kaj Nordkap.

La partoprenantoj en la unika
kaj rimarkinda Esperantista eks-
pedicio al Lappland kaj Nordkap
pli kaj pli alvenas al Stockhol-
m. La ĉefurbo de Svedujo havas la
ĝojon saluti la diverslandajn sami-
deanojn. La urbo fariĝis efektive
internacia kaj esperantista. Nia
kara lingvo estas facile aŭdebla sur
la stratoj de la ĉefurbo en ĉi tiuj
tagoj. Esperanto zumas. . . Oni
devas ankaŭ mirigi je la bonega
preparado kaj organizo de tiu in-
ternacia esperantista esplorvojaĝo.
Ĉio iras tiel bone, tiel preparite,
tiel laŭ la jam aprobita plano. Ĉiuj
esperantistoj scias precize sian ple-
numotan parton en la grandioza
entrepreno, sian laboron, siajn nece-
sajn instrukciojn. Ĉiuj konas detale
la vojon, la haltejojn. Nenia manko,
nenia konfuzo. Ni devas admiri la
organizan talenton, la sukcesan pre-
paran laboron, farita de la artisto
Vilhelm Herbst kaj lia frato, la
geologo, *Friedrich Herbst*. Nian
plej sinceran gratulon! La espe-
rantistoj, kiuj partoprenas en la
ekspedicio, komencis alveni al Stock-
holm jam ĉirkaŭ la 15-a de junio.
Post kelke da ekskursoj en la ĉir-
kaŭaĵoj de la ĉefurbo unu parto de
la ekspedicio forlasis Stockholm'on
la 19-an de junio kaj vojaĝis unue
al *Dalarne* por tie pasigi la mez-
someron. Estis naŭ esperantistoj,
reprezentantaj ses diversajn naciojn.
Estis samideanoj el Rusujo, Ger-
manujo, Anglujo, Francujo, Italujo
kaj Danujo. Tiu parto de la eks-
pedicio estis gvidata de la geologo

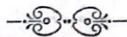
Friedrich Herbst. Ni povas atendi la plej grandan *sciencan* rezultaton de tiu fama kontingento de la ekspedicio.

Du geesperantistoj, kies tempo ne permesis al ili resti tiel longe en Lappland, vojaĝis direkte al Nordkap. Estis nia konata samideano, juĝisto Deziderio de Szentmáriay, de Budapest, (Hungarujo) kun edzino.

* * *

La unua parto de la internacia esperantista ekspedicio al Lappland kaj Nordkap do jam estas forvojaĝinta. Ĉio iris en la signo de la sukceso, la organizado, la aranĝoj. Pli agrablaj kaj bonaj veteroj la ekspedicio ne povis havi dum la ĝisnuna restado en nia lando. La kontento estis unuanima, kaj la partoprenantoj de la ekspedicio estis tute ravitaj, kion ili ankaŭ plej bone montris dum la foriro de la vagonaro. Neforgesebla momento de vivkrioj kaj entuziasmaj salutoj! — La alia parto de la ekspedicio al la Nordo, gvidata de la artisto Wilhelm Herbst, estos ankaŭ baldaŭ preta vojaĝi al Haparanda. Ankaŭ al tiu taĉmento la aliĝoj pli kaj pli amasiĝas. Venis ekzemple per velocipedo al Stockholm juna germana samideano, s-ro Aug. Autun. Li vojaĝis per sia *ciklo* de *Konstantinopel*, tra Bukarest, Breslaŭ k. t. p. ĝis *Stockholm* por partopreni en la ekspedicio. Bela sporta prezentado! Oni vidas, ke la esperantista vojaĝo al Lappland kaj Nordkap eksterlande faris grandan propagandon por nia bela lando kaj interesigis la homojn. Ankaŭ en Svedujo la gazetaro nature favore skribis pri la unika kaj interesa esplorvojaĝo al la Nordo. Inter la gazetoj en Stockholm, kiuj raportis la vojaĝon, ni citu speciale *Dagens Nyheter*, la registaran organon. Tiu gazeto enhavis (25.6.1913) interesan, longan artikolon pri la esperantista ekspedicio.

Teka.

Sveda kroniko.

Stockholm. — La klubo »*Verda Stelo*» en Stockholm havis specialan, tre interesplenan feston okaze de la internacia teozofa kongreso. La lundon la 15-an de junio en la vespero la esperantistoj iom post

iom kolektiĝis en la Reĝa Muzika Akademio, kiu estis bele ornamita. Post kiam la diverslandaj esperantistoj salutis unu la alian kaj iom interparolis, ni havis la okazon aŭskulti paroladon en la angla lingvo de la fama teozofo, sinjorino Annie Besant. Pro la bela kaj ĉarma vetero la intencita esperantista festo ne okazis en la Muzika Akademio, sed kune kun la teozofaj kongresanoj sur »*Skansen*» en »*Höganloft*». Per speciale luitaj tramvagonoj ni facile kaj rapide atingis la festplacon. Alveninte al »*Skansen*», ni renkontis nian eminentan, ŝatatan samideaninon, profesorinon *Louise Lombard*, kiu gvidis la francojn. Salutoj kaj prezentadoj! La festo ĉe »*Skansen*» estis enkondukita per bela prezentado de svedaj naciaj dancoj. La sveda dancarto multe plaĉis al la fremduloj kaj viva aplaŭdo sekvis ĉiun dancan, kiun la nacie vestitaj gejunuloj prezentis. La ĉefa festo okazis en la ĉambrego de »*Höganloft*», kie la festa supeo estis servita. Pli ol 900 personoj partoprenis. Inter la multaj lingvoj, kiuj zumis en la salono, oni facile aŭdis kaj distingis nian »karan». Esperanto estis multe parolata kaj la esperantistoj, okupante la unuan kaj tuj troveblan lokon ĉe la enirejo de la salono, paŝigis la vesperon en la plej bona kaj gaja humoro. La fremdlandajn esperantistajn gastojn salutis Esperante en la nomo de la klubo s-ro *Teodor Rosengren*. Parolis ankaŭ en Esperanto multaj samideanoj, kiel ekzemple por la hungaroj tribunala prezidanto s-ro *Deziderio de Szentmáriay* el Budapest, por la angloj f-inoj *Katherine Nightingal* el London kaj *K. Bottingel*, Edinburg por la germanoj s-ro *L. Fuhrmann* el Düsseldorf por la norvegoj kaj danoj f-inoj Margrethe Noll kaj Ingeborg Bentsen, por la rusoj s-ro C. Zatinin el Kiev, por la francoj s-ro M. Bayer, Paris.

Kiel fino de la neforgesebla esperantista festo estis aranĝita promonado en la bela ĝardeno sur »*Skansen*».

Teka.

Karlstad. La 24-an de majo la esperantista klubo de la lernejo (K. L. E.) havis solenan kunvenon en la muzikĉambro de la lernejo por festi sian 5-jaran jubileon, la publiko estis ja invitita, sed nur kelkaj ne-nembroj alvenis. Post marŝo talente ludata de la sekretario de la grupo, s-ro Åke Hägg-

ström, la ĉeestantoj estis salutataj bonvenintaj de la prezidanto, s-ro Erik Ros. Poste la lerneja adjunkto d-ro A. Zachrisson faris paroladon pri »La evolucio de la spirita kaj materiaj interkomunikiloj». La parolanto donis interesan enrigardon en la plej grava ĉapitro de la homara kulturhistorio kaj diris fine kelkajn vortojn pri la estontecoj de Esperanto en la servo de la spirita kaj materia kulturo. —

Nun sekvis malgranda premio-disdono. La problemo de la konkurso estis tiel bone kiel eble traduki svedan tekston en Esperanton. La unuan premion ricevis s-ro Folke Ohlsson kaj la duan almlitis s-ro Edvin Ekholm. —

La estraro de la klubo, kiu la 1-an de junio havis 31 membrojn, konsistas el sekvantaj personoj:

prez. Erik Ros.

v. prez. Gösta Hultgren.

sekr. Åke Häggström.

kasisto Hilding Häggström.

bibl. Arvid Öman.

La klubo intencas sendi reprezentanton al la tutsveda Esperantotago.

E. R.

Nova klubo.

fondiĝis en Kiruna, kun la nomo »*Kiruna Esperantoklubb*». Ĝi havas 12 membrojn kaj korespondanta sekretario estas s-ro J. Ågren.

Bondeziroj!

La polusstelo.

Himno de la esperantistoj de Finnlando.

Fidela brilas la Polusstelo tra noktaj nuboj en la ĉielo, kaj tiel brilas al ni sen falo neestingebla la Idealo: Antaŭen, gefratoj, por sankta Espero, Antaŭen pro Paco en Amo kaj Verol

* * *

Fidela montras la Polusstelo la rektan vojon al sankta celo, nedisiĝeblaj en la batalo ni ĉiuj staros pro l' Idealo: Antaŭen, gefratoj, pro sankta Espero, pro homa frateco en Amo kaj Verol

Hj. J. Runeberg.

(Finna Esperantisto.)

Ur utlandets press.

I Dublintidningen »Evening Mail» hade professor Rippmann uppträtt mot Esperanto och bl. a. pläderat för engelskans införande som internationellt språk. Härför svarar d:r Jameson Johnston, professor i kirurgi vid Dublins universitet i samma tidning följande, som torde vara av mera allmänt intresse:

De argument professor Rippmann anför, äro gamla bekanta till mig, då jag otaliga gånger läst dem i franska och tyska tidningar, som framfört liknande meningar men från sin nationella synpunkt. Jag fäster mig vid hans uppskattning av d:r Zamenhofs verk, och jag är fullt ense med honom att högst få personer vilja stödja tanken på latinets återupplivande som internationellt språk; däremot kan jag omöjligt följa honom i hans advocerande för engelskan. Tills det tusenåriga riket kommer, lär nog ej engelskan besitta jorden i språkligt avseende. Kan inte någonting göras för att utveckla de internationella förhållandena dessförinnan? Andra nationer ha en viss rätt att vara svartsjuka om sitt språk, och de starkare bland dem komma aldrig att ge sitt samtycke till att någon nation får ett sådant monopol och sådana fördelar som skulle bli följden om ett av de naturliga språken infördes till internationellt bruk. Esperanto är fullkomligt neutralt och trampar ingen på tårna, är nu i användning över hela världen, och har oupphörligen bevisat sig på alla sätt lämpligt för utförande av de funktioner, som man åstundar av ett språk. Ingen gör anspråk på att det uppnått fullkomlighetens gränser. Hur många ting äro fullkomliga här i världen? Esperantisterna äro fullt redo att när den lägliga tiden kommer antaga de ändringar, som bevisats vara fördelaktiga, men därav följer ingalunda att varje föreslagen ändring är en förbättring. Det är just denna konservatism, som förebyggt en splittning inom Esperanto och bidragit till dess vidsträckt spridning...

Professor Rippmann säger, att Esperanto är baserat huvudsakligen på de romanska språken och de miljoner, som kunna germanska språk, känna igen blott föga, som är dem bekant. Esperanto har emellertid ett stort antal germanska rötter, och finns det icke månne en ausenlig beståndsdel romanska ord i de germanska språken, i synnerhet i eng-

elska och tyska? Vilken german lär ej känna igen esperantoorden bruna, trinki etc. Han har rätt i sitt påstående, att österländigarna ha mera svårt för att lära sig Esperanto än européerna, men man får också taga i betraktande de enorma svårigheter de ha att lära sig sitt eget språk. Japanerna ha nyligen diskuterat frågan om att antaga Esperanto som sitt nationalspråk! I Tokio finnes en esperantoförening med över 500 medlemmar, och en f. d. ambassadör vid hovet i London, baron Hayashi, är ordförande i Japanska esperantoförbundet. I Kina har undervisningsministern gått i författning om organiserandet av ett Esperantoinstitut i Peking i syfte att införa esperantoundervisning i samtliga Kinas skolor. Abdul Baha, bahairörelsens apostel, har uttryckligen anbefallt sina 2,000,000 anhängare i Persien, Indien, Egypten och annorstädes att lära sig detta språk.

Professor Rippman kritiserar Esperanto uteslutande ur litterär synpunkt, som om litteraturproduktionen vore ett språks enda funktion. Det är självklart, att Esperantos litteratur icke kan jämföras med något av de levande eller döda nationalspråkens; Esperanto har ju funnits till i endast 25 år. Han påstår, att en originallitteratur på ett konstgjort språk är en omöjlighet, och att översättningar aldrig kunna återge de finare nyanserna i meningen, men han medger att till och med nationalspråken komma till korta i detta sistnämnda avseende. Esperanto kan icke utföra underverk, men som ett exempel på dess förmåga att återgiva översättningar må det tillåtas mig att anföra ett experiment, som gjorts av Paris-tidningen »Excelsior».

Tidningsägarna bådo en ledande fransk författare (Abel Hermont) om ett opublicerat arbete. Detta läto de genom sex sakkunniga översätta till engelska, tyska, spanska, italienska, ryska och Esperanto. Sedan gav man sex nya sakkunniga i uppdrag att översätta det tillbaka till franska. Översättningen förelades därpå en jury av tre framstående skriftställare (inklusive författaren). Den enhälliga domen var, att endast två — den italienska och den esperantiska — gävo en god översättning av originalet. En av jurymännen förklarade, att enligt hans mening översättningen från Esperanto var den bästa. Resultatet gjorde sådant intryck på förfat-

taren att han hädanefter vägrar att låta sina arbeten översättas direkt till de nationella språken utan endast tillåta översättning genom Esperanto.

Frånsett den litterära synpunkten är ett internationellt språk numera en absolut nödvändighet för affärsvärlden, turistväsendet och många andra områden av internationell verksamhet. Det är omöjligt att inom ramen för ett kortfattat meddelande lämna många exempel på hur detta för närvarande förverkligas medelst Esperanto. Internationella esperantoorganisationer med särskilda tidningar finnas för läkare, lärare, jurister, författare, katoliker, kristliga föreningar av unge män, godtemplare, socialister, posttjänstemän, järnvägsmän, polismän och många andra. I England lämnar undervisningsministeriet anslag för esperantoundervisning. Språket är ett av examensämnen vid Oxfords universitet, vid undervisningsanstalter, som lyda under Londons handelskammare och Londons stadsfullmäktige, lärarnes nationalförbund m. fl. Många firmor i London, Edinburgh och Glasgow begagna sig därav. Nya Zelandts regering, brasilianska regeringen, byrån för mått, mål och vikt i Washington ha antagit det....

Det undervisas i skolor och garnisoner över hela Frankrike. Franska järnvägarna och österrikiska statsbanorna utgiva resehandböcker därpå; i Tyskland har det en mycket vidsträckt utbredning, varpå Dresden är ett storartat exempel. Sachsiska regeringen understöder det med anslag; helt nyligen demonstrerades en klass skolbarn inför riksdagen...

De kungliga porslinsfabrikerna i Meissen publicera en katalog på Esperanto, upptagande 120 firmor, som begagna det vid korrespondens. En av dessa firmor erhöi över 100 beställningar på tre månader från olika delar av världen på detta språk. Polismän på många orter ha en grön Esperantostjärna på vänstra armen till tecken på att de tala detta språk.

Universala Esperanto-Associationen har över 1,000 representanter i skilda länder av världen. Dessa ombud besvara alltid medlemmars förfrågningar i alla möjliga ärenden som står i deras förmåga. Esperanto förhåller sig till de nationella språken som kommunikationsmedel sådana som motorer, flygmaskiner, telegraf och dyl. till de äldre kommunikationsmetoderna.

Jorden runt.

Amerika. — En Esperantoavdelning har upprättats vid konst- och vetenskapsakademien i Pittsburg, som är en underavdelning av det storartade Carnegie-institutet.

En av utlandets mest framstående och entusiastiska esperantister, Edmond Privat, docent vid universitetet i Genève, som f. n. befinner sig på en esperantisk föreläsningsturné i Förenta Staterna, har därvid mottagits i »Vita Huset» av president Wilson, varvid denne uttryckte sitt intresse och sympati för det internationella hjälpspråket. Även utrikesministern Bryan var mycket intresserad, i synnerhet för U. E. A:s (Världs-Esperantoförbundets) verksamhet.

Australien. — Från Freemantle meddelas, att undervisningsministern börjat studera Esperanto i avsikt att vid en förestående resa till Europa själv se, huruvida Esperanto är det utmärkta hjälpmedel som esperantisterna förklara att det är. Med kännedom om de fakta, varpå dessa förklaringar äro grundade, kan man motse Esperantos införande i de västaustraliska skolorna!

Danmark. — 5:te danska Esperantokongressen har ägt rum i Aarhus 11—12 maj. Därvid beslöts bl. a. att utgiva en ny Esperantotidning för Danska Esperantistiska Centralförbundets medlemmar.

England. — Under hertigens av Connaughts överhöghet har 6:te brittiska Esperantokongressen avhållits i Eastbourne 10—12 maj. — Bland de många esperantokurser, som f. n. pågå i Edinburg märkes även en speciellt anordnad för den framstående skotska tidningen »The Scotman's stab.

Frankrike. — Kurser för utländska esperantister anordnas årligen vid universitetet i Dijon, och nyliken har ett program för desamma utgivits på Esperanto.

Italien. — Bestyrelsen för den internationella utställning för sjöfart och hygien, som äger rum i Genua sommaren 1914, har antagit Esperanto såsom hjälpspråk för de internationella förbindelserna.

Kina. — Vid en normalskola, en handels- och en flickskola i Shanghai har Esperanto införts som obli-

gatoriskt läroämne. — De kinesiska tidningarna Min Li-Pao, Min Chan-Pao, Sen Pao och Dan Konf-Pao ha stående rubriker för Esperanto, såsom organ för Kinesiska Esperantoförbundet.

Spanien. — Kung Alfonso XIII, som länge varit en anhängare av Esperanto, har stadfäst upprättandet av Esperantokurser vid Madrids universitet, i högre handelsakademien, i S:t Isidors läroanstalt och i en del seminarier. Esperanto skall även införas vid universiteten i Santiago och Saragossa och i en del skolor i Pamplona, Ternal, Mahon och Valladolid.

Österrike. — I Wiens Nya Handelsakademi pågå f. n. två lärokurser i Esperanto, ledda av prof. Otto Simon.

Letero el Helsingborg.

Helsingborg, 15-an de Junio 1913.

Pro ĝia alloga situacio nian urbon tre volonte vizitas fremduloj, kaj inter ili ne malofte troviĝas samideanoj. — La 17-an de Majo mi havis la plezuron renkonti grupon de 90 germanaj inĝenieroj, inter kiuj estis pluraj esperantistoj. Kompreneble ili en Esperanto antaŭe informis pri sia alveno. — La 19-an de sama monato bankoficisto el Lübeck ĝojigis nin per sia vizito. Li antaŭe partopenis la jarkunvenon de danaj esperantistoj en Aarhus. Post tiam li vizitis diversajn urbojn kaj viŝindajn lokojn en Dan- kaj Svedlando, ĉie trovante samideanojn, kiuj bonvole servis al li kiel gvidantoj.

En ĉi-tiu momento antaŭ mi kuŝas ilustrita poŝtkarto de fraŭlino el Potsdam, kiu anoncas pri baldaŭa vojaĝo en Svedlando. Kompreneble ŝi estos bonvenanta kaj afable akceptata kaj en Helsingborg kaj en aliaj de ŝi vizitotaj lokoj, ĉar ŝi nur elektas kiel restadejojn tiajn urbojn, kie troviĝas esperantistoj. Kaj mirinde! en preskaŭ ĉiuj lokoj vizitindaj en nia lando ŝi trovos esperantistojn, t. e. personoj flue parolantaj esperante.

Ĉi-tiu lasta eldiro min rememorigas pri renkontiĝo kun la konata profesoro Ernst Kock ĉe la universitato en Lund. Kiel konate li estas konsiderata kiel idisto, kaj ofte, tro ofte, la idistoj fanfaronis pri tio, ke ili en siaj vicoj povas kalkuli tian eminentulon. Tial plezuris min

interparoli kun li pri la ŝancoj de la du lingvoj: Ido kaj Esperanto. Jen kion li diris, sed bonvole ne ridu, bonamikoj!

— Ido — diris la profesoro — apartenas al la estonto. Ĝi akiras ĉiam pli da adeptoj, dum la esperantistoj grandare forlasas Esperanton. Mi treege bedaŭras ekzemple vin, kiu dum multaj kaj longaj jaroj oferis laboron kaj tempon por Esperanto, nepre juĝita por morti, ĉar Ido laŭ mia firma konvinko eliros venkinto el la interbatalo.

— Kara profesoro — mi senhezite respondis — mi kontraŭe estas ĝoja, ke mi oferis miajn fortojn al Esperanto kaj restis al ĝi fidela, ĉar mi pli kaj pli konvinkiĝis, ke Esperanto jam nun estas kaj estonte estos la sole ebla helplingvo internacia. Precipe pro tio, ke ĝia lingva supereco estas nedisputebla. La vivo mem kaj la faktoj sufiĉe tion pruvas. Ĉu vi efektive kredas, ke, se ne ekzistus ĉe Esperanto ĉi-tiu supereco, la esperantistaj societoj ĝuste en la lasta kvinjara periodo, dum kiu ekzistis ankaŭ Ido, estus plimultiĝintaj sian nombron de 700 ĝis pli ol 2,000, dum samtempe sukcesis al la idistoj por ilia movado varbi certe ne pli ol 600 personojn. Kaj el tiuj — mi daŭrigis — ne multaj povas parole uzi Idon. Vere, ke mi ofte renkontiĝis kun personoj, kiuj nomis sin idistoj, sed el ili eĉ ne unu povis interparoli kun mi en Ido.

Mi ne dubas, ke la bona profesoro iom konfuziĝis de miaj vortoj.

— Jes, — rediris li — sed tamen oni diras, ke ekzistas idistoj, kiuj scipovas paroli ide. koncerne min, mi tute ne intencas lerni nek Idon nek Esperanton, ĝis kiam unu el la du lingvoj oficiale estos akceptita kiel tutmonda lingvo.

Jes, bonamikoj, tiel proksimume parolis ĉi-tiu eminenta idisto en la monato Majo de l' jaro 1913-a. Mi ne povas ne konfesi, ke lia eldiro ĝojegis mian koron. Tiaj kontraŭuloj tute ne estas danĝeraj. Dum oni tra la tuta lando imagas la eminentan profesoron idisto, mi subite eltrovas, ke li neniam estis idisto, ĉar li ja eĉ ne volis lerni la lingvon. Ke li ankaŭ neniam idistiĝos, pri tio ni ne bezonas timi, ĉar Ido neniam estos oficiale akceptata kiel komuna mondlingvo. Tiu honoro nur apartenos al nia vivanta lingvo Esperanto.

Ni lernu funde koni niajn malamikojn, bonamikoj!

Saluton!

G. H. Backman.

Nova triumfo por Esperanto.

La teozofoj alprenas oficiale Esperanton.

En Stockholm okazis la 15—21-an de junio internacia teozofa kongreso. La kongreso ankaŭ interalie pri-traktis la demandon pri internacia helpa lingvo por la teozofa movado. La propono de nia samideano, juĝisto kaj tribunala prezidanto, s-ro Deziderio de Szentmáriay el Budapest, ke Esperanto estu la lingvo internacia de la teozofoj kaj estu akceptata kiel la kvara oficiala lingvo de la teozofaj kongresoj, estis unue remetita al la labora komitato de la kongreso. Post pri-trakto kaj aprobo de la komitato kaj direkto la propono estis prezentata al la kongreso de la ĝenerala sekretario Robert Nadlev. La propono estis *unanime akceptata de la kongreso*. Laŭ tiu decido Esperanto jam estos uzata kiel *oficiala lingvo en la venonta, en Parizo okazonta internacia kongreso*. Nova grava sukcesoj por Esperanto!

Mefistofeles.

En ny seger för Esperanto.

Teosoferna antaga officiell Esperanto.

Vid den internationella teosofiska kongressen, som ägde rum i Stockholm den 15—21 juni, upptogs till behandling frågan om antagandet av ett internationellt språk för den teosofiska världsrörelsen. Det av ordföranden vid det ungerska rättsväsendet, rådman Deziderio de Szentmáriay, väckta förslaget att Esperanto skulle antagas som teosofernas gemensamma internationella språk och såsom det fjärde officiella språket vid de teosofiska kongresserna, remitterades först till kongressens arbetsutskott. Efter behandling och godkännande inom kongressens kommitté och styrelse framlades förslaget av generalsekretären Robert Nadlev, varefter den samlade kongressen enhälligt antog det. Esperanto kommer således till användning redan vid nästkommande teosofiska kongress, som hålles i Paris.

Man inser lätt, vilken betydelse detta beslut innebär. Man må tänka vad man vill om de teosofiska lärosatserna, så är dock det världsomfattande förbundet en makt att räkna med.

Bär Esperantostjärnan!

Angående betydelsen av Esperantomärken som propagandamedel berättar en järnvägskontrollör i »Germana Esperantisto» en liten episod, som han upplevde på en av sina tjänsteresor. En dag öppnade han andra-klasskupén på det internationella expresståget från Tyskland till Vlissingen. I kupén sutto fem herrar. Hos en av dem fick han syn på en helt liten Esperantostjärna, och bad därför på Esperanto om biljetten. Passageraren, som hittills suttit alldeles apatisk i sitt hörn, reste sig då genast, tryckte handen på tjänstemannen och presenterade sig som en ryss, som utom ryska endast kunde Esperanto. Han berättade, huru han hela dagen suttit tillsammans med de övriga herrarna i kupén, ur stånd att växla ett enda ord med dem. Var ryssens glädje stor, så var förvåningen icke mindre hos de medresande, som förgäves hade försökt göra sig förstådda av främlingen och nu sågo, hur en enkel järnvägskontrollör utan möda samtalande med honom och så flytande, som om de båda skulle ha använt sitt modersmål.

Vad är Esperanto?

Ett levande folks levande språk. Ett andra språk för alla. Strängt ljudenligt: en bokstav för varje ljud. Bestämd betoning. Internationella ordrotter. En konjugation. Inga undantag. De finaste skiftningar i betydelsen kunna uttryckas medels ett genialiskt ordbildningssystem. I praktiskt bruk i tjugufem år. Användes och talas i varje land på jorden. Nära 200 tidningar publicerade årligen. En rik och växande litteratur.

Böhmens kulturskatter.

Ett minne från Prag.

Sverige har nyligen gästats av professor Aug. Pitlik från Prag, som på Esperanto här, liksom anorstädes i världen, hållit illustrerade föredrag om *Böhmens kulturskatter och staden Prags historiska minnesmärken*. De vackra bilder, som professorn visade från sitt land, gävo en nog så talande illustration till det hörda påståendet, att Böhmen och staden Prag är en av de mest intressanta platser i världen. Det var en serie charmanta bilder, belysande icke blott Böhmens historiska skatter utan även det nutida Böhmens kultursträvanden på skilda områden. Bilderna visade ju även prov på ett av den Böhmiska nationens mest karaktäristiska och kulturella fenomen, de s. k. *Sokolerna* och Böhmens *nationaldräkter*. De bilder prof. Pitlik visade oss från Böhmens huvudstad Prag voro ju synnerligen intressanta särskilt för oss svenskar, då de ju även gävo en bild av de strider som där rasat och i vilka svenskarna deltagit. Prag är, som prof. Pitlik sade, en *tragedi*, där varje sten erinrar oss om ett hjältedrama. Var och en som besökt staden har säkerligen även med stort intresse tagit del av dess olika samlingar och äldre minnesmärken. Ett besök i Prag glömmar man aldrig och för alla erbjuder staden alltid något av intresse, värt att närmare lära känna.

Undertecknad vistades en tid i Prag för några år sedan. Tack vare min kämmedom i *Esperanto* hade jag tillfälle att studera många saker, som annars gå en främling saklöst förbi. Esperanto är mycket utbrett därnere. Över staden har man även på Esperanto utgivit en illustrerad handbok. För besökare är den av ett oskattbart värde. En *esperantist* har i Prag också överallt vänner och meningsfränder, som välvilligt stå till förfogande, såsom ciceroner. Under hela min vistelse i Prag hade jag esperantister, som visade mig omkring i staden och *planmässigt* ordnade allting, för att jag skulle få största möjliga resultat av mitt studiebesök. I deras sällskap besökte jag bland annat med stigande intresse staden Prags

konstsamlingar. Hur ofta händer det dock icke, när man besöker museer, att många goda arbeten ej få den uppmärksamhet, som de förtjänar. Orsaken ligger helt visst däruti, att den stora mängden förtar verkan av det enskilda, och gör, att så många sköna konstverk drunkna i massan av de tätt sammanhopade konstföremålen. Sällan händer det, att man efter utgåendet från ett museum har fått ett särskilt intryck, som sedermera efter årtal med oföränderlig styrka har kvarblivit i ens medvetande och som framför de övriga strålar med en alldeles säregen glans. Så mycket större värde kan man tillmäta ett verk, som, trots att det är utställt bland andra likartade konstprodukter, likväl förmår att fånga intresset till den grad, att man blir stående med häpnad och beundran framför detsamma. Jag har från muséet *Rudolfinum* i Prag ett minne av ett sådant konstverk, som på mig gjorde ett outplånligt intryck och vars bild jag alltid ser framför min inre syn, så ofta jag tänker på tavlan. Det var bilden av en ung, blond dam, som den tjeckiske konstnären hade fäst på duken. Hur vanligt var ej motivet och dock — vilken skapelse hade han icke frambragt! När jag stod framför porträttet och betraktade detsamma, förstod jag tydligt att artisten här hade överträffat sig själv. Jag kände mig nästan övertygad, att en djup, måhända obesvarad kärlek hade blandat dessa rena, beundransvärda färger och fört denna gudaborna pensel. Den färgbehandling, konstnären givit tavlan, trotsar nästan all beskrivning. De många olika färger, han använt, voro blandade med en sådan skicklighet, att färgnyanserna liksom sammansmälte till en enhetston, ur vilken färgvariationerna så mycket klarare framträdde. Jag gick fram litet närmare för att bättre kunna studera tavlans detaljer. Och jag kom snart underfund med orsaken till tavlans bedårande helhetsverkan. Konstnären hade nämligen kommit på den lyckliga idén att låta hela tavlan få en särskild huvudfärg. Det var den gröna färgen han använt, och med den som grundton hade han lyckats att få fram dagrar och skuggor med en mjukhet och charm, som tillfälligt vittnade om hans fint skolade färgsinne och hans nobla estetiska uppfattning. Hur elegant och lent hade han ej fått fram skuggskiftningar-

na i damens vackra anletsdrag och hur förvånansvärt hade han icke förmått teckna karaktären i hennes något solbelysta anlete. Så väl han förstätt att med sin pensel giva hennes fylliga läppar kärlekens hela glöd och förläna dem en trånad, som verkade rent av förföriskt. Hennes barm, som blott litet doldes av en lätt slöja, visade en form, som skulle kommit en kvinnodyrkare att tro, att själva skönhetsens gudinna stått modell åt honom. Med vilken smak han målat den skära rosen, som likt ett spänne fasthöll slöjan, förstod endast den, som själv försökt att fästa på duken en ros i sin fagraste fägring och blomning. Och hennes blonda hår, som i mjuka lockar föll ned på skuldrorna, ger åt hennes väsen en prägel av livlighet och av glad ysterhet. Men allt detta var intet i jämförelse med den dragningskraft, som fanns i hennes underbara ögon. De strålade av intelligens och av en sådan underlig sällsam glans och inneboende hjärtegodhet, att helt visst ingen skulle kunna motstå dess tjuvskriftkraft. Här hade mästaren nått höjdpunkten av sitt konstnärskap. Och säkert hade en inspiration lekt på hans panna och odödliga fört hans hand, då han förmått giva en sådan ofattbar rikedom åt dessa ögonpar. Vilken blick för ljuseffekter och färgmotsättningars harmoni vittnade för övrigt icke hans behandling av den genomskinliga, satinfärgade slöjan om! Det var, som om den helt och hållet, likt en dimma, förlorade sig in i fonden och åstadkom en liten brytning i färgtonen och som gav bakgrunden dess luftiga och delikata utseende. Mot denna bakgrund framträdde så mycket skarpere bilden av den förtjusande varelsen, som konstnären med sin pensel förevigat.

En gäll ringning hördes i muséet. Aek, vad tiden gått undan! Det var redan dags att lämna tavelgalleriet. Min tjeckiske vän viskade sakt på Esperanto: »Nun ni *devas* iri» (Nu måste vi gå). Jag hade dröjt kanske allt för länge vid att betrakta den älskliga damen, på vilken naturen slösat så många gåvor och vars apparition gjorde sig så fördelaktigt i den halvdager, som rådde i utställningssalen. Det var ett böhmiskt konstverk, en kulturskatt. Och nu fick jag ej tid att gå igenom de andra salarna utan var tvungen

att gå... Men i dörröppningen kastade jag en sista blick på porträttet, och då förstod jag kanske tydligast de ord som skalden har sjungit:

»Vad konsten och kärleken dana
Skall tiden bestorma förgäves,
Ur seklernas aska det gräves,
Beseglade glömska och grus.»

Teodor Rosengren.

»Tra la mondo»

(Illustrita monografiaro pri urboj kaj landoj de tuta mondo.)

Dro. Jos. Bělohav, verkisto en Praha, Bohemio-Eŭropo, komencos jam baldaŭ eldonadi tiun ĉi novan Esperantan editaĵon, kiu laŭ faritaj propozicioj estos efektive *reprezenta verko de nia literaturo*. Plej eminentaj urboj de tuta mondo tie ĉi reprezentigos per memstaraj monografioj, verkitaĵoj de lokaj specialistoj; al la leganto konatiĝos plej precize la historio kaj ĉiuj memorindaĵoj de la priskribata urbo. *Fundamento de la verko estos ĝia ilustrita parto*. Ĉiu aparta volumo alportos 40 ĝis 50 elektitajn ilustraĵojn laŭ originalaj fotografajoj. Tuta verko estos presita sur belega kretizita papero per luksa ilustrofarbo. Ĉiu volumo, en granda 14 × 23 cm., estos aparte broŝurita en firma kartonkovrilo, kaj pro sia belega kaj valora enhavo same kiel pro sia luksa ekstera aranĝo fariĝos efektiva paradajo de ĉiu biblioteko. Malgraŭ tio, la nova editaĵo estos tiel malkara, ke ĉiu esperantisto interesiganta pri kono de fremdaj urboj kaj regionoj, povos ĝin havigi al si. Unu volumo kostos sole 1/2 Sm afrankite. Jare aperos 10 volumoj. Subskribota sumo de 5 volumoj estas sole 2 1/2 Sm. Kiel unuaj aperos la monografioj: Konstantinopolo, Napoli, Warszawa, Hamburgo, Roma, Peterburgo, Berlino, Verona, Pariso, New-Yorko. — La aliĝon kun abonpago 2 1/2 Sm. sendu se eble, pere de klubo, je adreso:

Dro. Jos. Bělohav,
Praha, Bohemio, Eŭropo.

Alvoko.

Estimata samideanaro!

Ni intencas ree eldonadi *Tutmondan Adresaron Esperantistan* kaj senpage dissendadi ĝin al ĉiuj enskribiĝontoj. Ni enskribos plenan nomon de esperantisto, lian aĝon, profesion kaj adreson. Estas dezirindaj, sed nedevigaj, ankaŭ respondoj je la demandoj: kiam Vi esperantistiĝis kaj ĉu Vi apartenas al ia esperantista grupo, societo aŭ klubo. Se iu interŝanĝas ion, notu ĉi-tion. La sciigojn sendu al ni en fermita letero, aldonante la internacian respondkuponon aŭ 10-kopekan rusan poŝtmarkon. Por tiu respondkuponon ni enpresos Vian nomon kaj transsendos al vi tuj post apero volumeton, enhavantan Vian adreson. Ĉiu volumeto enhavos po 1000 adresoj.

Samideaninoj & Samideanoj! Pri pensu la gravecon de la tutmonda enketo kaj tuj sendu al ni la necesajn informojn.

Altestime

C. Polak,

delegito de U. E. A.

G. Javorskij,

sekretario de Kiev. Esper. Societo.

Sendajojn oni adresu al Georgo Javorskij, Annenkovskaja 28, Kiev, (Rusl).

Ĉiuj esperantaj societoj estas petataj konigi ĉi-tiun alvokon al la membraro!

Grava Alvoko.

Al la profesiaj geprofesoroj kaj geinstruistoj-esperantistoj!

Aliĝu ĉiuj al la Internacia Asocio de Instruistoj!

Jara Kotizajo: 1 Sm. (2.50 fr.)

Internacia Asocio de Instruistoj celas: 1. propagandi Esperanton inter geinstruistoj kaj inter gelerantoj; 2. helpi la alproksimiĝon de geinstruistoj kaj gelerantoj ĉiulandaj; 3. per internaciaj rilatoj helpi la disvolviĝon kaj solvon de pedagogiaj kaj profesiaj demandoj; 4. eldonadi aŭ helpi la eldonadon de gravaj verkoj pedagogiaj kaj libretoj por gejunularo, k. t. p.

La ĉefa rimedo de I. A. I. estas ĝia oficiala, monata organo »Internacia Pedagogia Revuo«, redaktata tute en Esperanto de profesiaj kunlaborantoj diverslandaj kaj divers-

Germana Esperantisto

Eldono A, eliranta la 5-an de ĉiu monato, celas la propagadon de Esperanto.

Duonmonata gazeto por la disvastigo de la lingvo Esperanto. Oficiala organo de Germana Esperanto-Asocio.

Eldono B, eliranta la 20-an de ĉiu monato, estas pure literatura. En ĉiu numero ilustraĵoj.

Jara abonprezo por ĉiuj landoj M. 4. 80 (2. 400).

Ader & Borel G. m. b. H., Esperanto-Verlag, Dresden-R. 1, Struvestr. 40

naciaj. Ĝia enhavo konsistas el: 1. artikoloj pedagogiaj; 2. lernejo kaj instruisto; 3. Internacia Asocio de Instruistoj (oficialaj raporto); 4. literaturo: a. pedagogia, b. profesia, c. por junularo; 5. diskutejo (sole por aferoj profesiaj aŭ pedagogiaj); 6. notoj kaj informoj; 7. adresaro de geinstruistoj; 8. bibliografio.

La Revuo alportas ne nur artikolojn originalajn, verkitaĵn speciale por ĝi, sed ankaŭ tradukajojn kaj ekstraktojn de gravaj kaj internacie interesaj artikoloj kaj sciigoj, ĉerpitaĵn el la plej bonaj pedagogiaj revuoj diverslingvaj. Membroj de I. A. I., kiuj pagas jaran kotizajon 1 Sm., ricevas la Revuon senpage; nemembroj por jara abono 1,500 Sm. — Redakcio kaj adm: J. Jacobs, kasisto de I. A. I., Boomsche Steenweg, 444, Antwerpen, Belgujo, kie oni povas ricevi ankaŭ specimenan kajeron, post alsendo de 1 internacia respond-kupono.

Ricevitaj gazetoj.

Foljande Esperantotidningar ha kommit redaktionen tillhanda:

»Portugala Revuo«. Red.: Rua do Rosario, 215 Porto, Portugal. Prenumerationspris 1: 60 Sm. (2: 92 kr.)

»Informa Bulteno«. Red. Bèla David, Egyetem, Kolozsvár, Ungern.

»La Suno Hispana«. Red.: Boix 4, Valencia, Spanien. Prenumerationspris 1: 88 Sm. (2: 20 kr.)

»The Esperanto Monthly«, officiell organo för Förenta staternas Esperantoförbund, Schaller, Iowa, U. S. A. Administration: 133, High Holborn, London, England. Prenumerationspris 50 cents (1: 86 kr.)

»Bulletin mensuel d'information«. Red.: 11, rue de Coulmiers, Paris (14:e), Frankrike. Prenumerationspris 0: 60 Sm. (1: 10 kr.)

»Espero Katolika« officiell organo för Katolska Esp. Förbundet. Adm.

Frisk

och ren andedrägt

erhålls, om man använder **Läkerol-tabletten**, som smakar godt och genast gifver lindring för förkylning i hals och luftrör. Säljes å Apoteken och hos de flesta handlande å 30 öre pr ask.

”Finna Esperantisto”

Oficiala monata organo de Esperanto-Asocio de Finnlando.

Abonprezo Sm. 1.20.

Adreso: s:ro Sandström, Kauppiaskatu 11, Helsingfors.

Läroböcker i Esperanto.

Kurs i Esperanto av G. H. Backman, 25 öre.

Lärobok i Esperanto, med Esp.-svensk ordbok av P. Nylén, 1: — kr.

Erhållas hos La Esperos redaktion, 3—23, Gefle.

S-ro Sleijffers, 93 Prins Hendikstraat, Haag, Holland. Prenumerationspris 2 Sm. (3: 65 kr.)

»Brazila Esperantisto«, officiell organo för Brasilianska Esp. Förbundet. Red.: Avenida Rio Branco 153, 2:o, Rio de Janeiro, Brasilien. Prenumerationspris 2 Sm. (3: 65 kr.)

»La Zemuna Esperantisto«. Red.: S-ro Jakobo Schneider, Karlovčić, l. p. Šimanovci, Kroatien, Ungern.

»Časopis Českých Esperantistů«. Red.: Dittrichova ul. 7. Prag II. Böhmen. Österrike. Prenumerationspris 1: 50 Sm. (2: 75 kr.)

»La Du Steloj« kaj »Esperanta Penso«. Red.: Pedro Nagel, Correo 3, casilla 103, Santiago. Chile. Prenumerationspris 2 Sm. (3: 65 kr.)

»Normanda Stelo«. Red.: MM. Liébard et Leroux, 41, rue de la Vicomté, Rouen, Frankrike. Prenumerationspris 2 fr. (1: 45 kr.)

HERRAR

ekipera sig bäst och fullständigast hos

Axel Lidholm

Drottninggatan 30 - - GEFLE

Itala lingvo per Esperanto

Itala lingvo estas tiel simila al Esperanto ke ĉiu Esperantisto povas per nur *unu leciono* ĝin legi, per *dudek lecionoj* ĝin kompreni.

Sekve revueto »L' Esperanto« iniciatas instruon de *lingvo itala* por ĉiulandaj Esperantistoj, ĝin prezentante sub esperanta alfabeto.

Lecionoj aperas regulare la 10-an kaj la 25-an de ĉiu monato.

Abonu sendante 1 Sm. al Eldonisto.

A. PAOLET - S. Vito al Tagliamento
(Udine - Italujo)

Josef Wikströms Tobakshandel

GEVALIAPALATSET - GEFLE

Restaurant Freja

A. T. 8148. - Tunnelgatan 19, Stockholm.

Fullständig Frukost-, Middags-
- - och Aftonservering. - -

Gott bord och billiga priser.

Öppet 8 f. m. - 11,30 e. m.

FYRVÄPPLINGEN,

organ för Excelsiorförbundet och andra folk-kulturella rörelser, utkommer i Skara en gång i månaden och kostar endast 1 kr. för helt år.

Mot 60 öre i femöres frimärken erhålles tidningen (utom nr 1 och 2) i utgivarekorsband från exp., adress endast **Skara**.

Aktuella programpunkter äro folkhälsans främjande och djurskydd.

Esperantoavdelning, redigerad av den kände Esperantoentusiasten direktör G. H. Backman, Hälsingborg. F. n. pågår en lättfattlig Esperantokurs för nybörjare. Litterära pristävlingar. F. n. med ett bibliotek, värt 50 kr., som pris.

Fyrväpplingen är en tidning för ungdom och ungdomsvänner

Vördsamt
Redaktionen.

Kiam vi bezonas
viandon, mendu
ĉe

FRANS A. OLSON

Telef. 34 □ GEFLE □ Telef. 34

Central- och Jernvägshotellen

GEFLE

REKOMMENDERAS!

C. J. LINDH

BOK- & DISTRIBUTIONSAFFÄR

S. FÄLTSKÄRSGATAN 19, GEFLE

Rekommenderar sig vid behov av
Böcker, Tidskrifter och Häftesarbeten.

RIKSTELEFON 1697.

PROVU LA KOPIOKRAJONON

ESPERANTO!

3:— kr. por dekdou. 30 oeroj por unu.

W. WAHLUND, GEFLE

Wickmans Kappaffär

NORRA KUNGSGATAN 7 - GEFLE

Vid Rådhusplanaden.

Kappor o. Promenaddräkter i stort urval.
Beställningar emottagas o. utföras förstklassigt.

RIKSTELEFON 1391.

Kort Lärobok i Esperanto

för nybörjare av

ALBIN ZACHRISSON

Läroverksadjunkt, Karlstad.

Rekvireras pr kontanthos förf., Karlstad.

PRIS 75 ÖRE.

N. Lundgren

GEFLE - Interurba tel. 151

Kamentuboj por fabrikoj.

Pli ol 700 konstruitaj.

Riparoj dum uzado.

Fulmkonduktiloj estas muntataj.

Propra brikejo en Upsala.

Plej granda firmo por konstruo de
fabrikaj kamentuboj en Skandinavio.

Argenta medalo en Stockholm 1897
, , , Gefle 1901
, , , Norrköping 1906

W. WAHLUND

Pappersvaror och skrivmateriel

RIKSTELEFON 1723 ■ GEFLE

Carl Larssons

FOTOGRAFIATELIER

NYGATAN 34

Rekommenderas!

TELEFON 357

ESPERANTISTA MARŜO

Text och musik av John Bergh.

Pris 20 öre. Frimärken mottagas.

Harald Thilander, Majorsg. 12, Stockholm.

ESPERANTISTA MARŜO

Teksto kaj muziko de John Bergh.

Ricevebla kontraŭ respondkupono ĉe

Harald Thilander, Majorsg. 12, Stockholm.
(Svedujo)

La Espero

utgives av Gefle Esperanto-förening och utkommer i slutet av varje månad.

Lösnummerpris 10 öre.

Prenumerationspris Kr.

1: 20.

Prenumeration kan ske dels direkt hos tidningens expedition, genom återförsäljare eller på posten.

Återförsäljare önskas på varje plats! Provision om flere exemplar tagas!

Prenumerantsamlare erhålla 20 öre för varje anskaffad prenumerant, om minst 5 prenumerationsavgifter in-sändas samtidigt.

Redaktion och expedition:
3—23, Gefle.

Abonprezo ekster Svedujo
1:00 Spesmilo. (12 numeroj).

Specimeno kontraŭ re-spondkupono. Mendo ĉe
R. Pehrsson, 3—23, Gefle.

Ozarowsky & Pehrssons Bleck- & Plåtslageri

■ REKOMMENDERAS ■

TELEFON 188